

POLSKIE BADANIA GEOBOTANICZNE
POZA GRANICAMI KRAJU

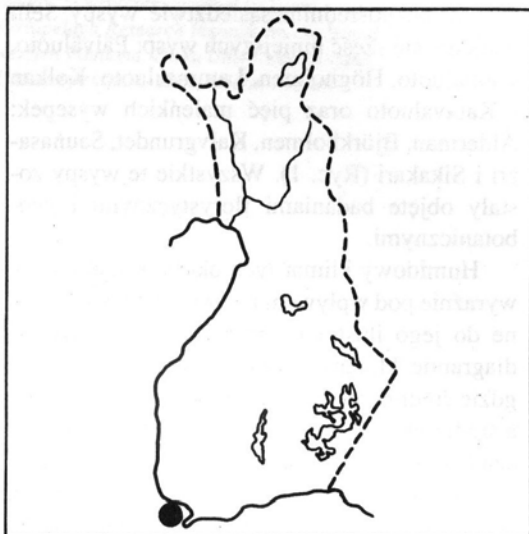
*Materiały 36 Seminarium Geobotanicznego,
Warszawa, 15–16.03.1991*

Redakcja: J. B. Faliński & Z. Mirek

POLISH GEOBOTANICAL INVESTIGATIONS
ABROAD

*Materials of the 36th Geobotanical Seminar,
Warsaw, 15–16 March 1991*

Edited by: J. B. Faliński & Z. Mirek

SZATA ROŚLINNA WYSPI SEILI W POŁUDNIOWOZACHODNIEJ FINLANDII

Vegetation of the island Seili in southwestern Finland

Teofil WOJTERSKI – *Redaktor (Editor)*

Stanisław BALCERKIEWICZ,³ Andrzej BRZEG,³ Anna BUJAKIEWICZ,³ Marek KASPROWICZ,³
Janusz ŁUSZCZYŃSKI,³ Anna RUSIŃSKA,² Wojciech SZWED,³ Zygmunt TOBOLEWSKI,¹
Halina WOJTERSKA,³ Maria WOJTERSKA,³ Teofil WOJTERSKI³

Summary. The elaboration of the vegetation of the island Seili and of 11 neighbouring small islands comprises following items: the flora of the islands (lichens, mosses, hepatics and vascular plants), the plant communities (epilithic and terrestrial lichen communities, sea shore and inland meadows, xerothermic grassland and forest border communities, synanthropic plant communities, deciduous forests and thickets, occurrence of macromycetes in alder carrs, coniferous forests: dry pine forests, pine, spruce and pine-spruce forests on fresh and humid habitats, some structural aspects of the forest communities, complexes of plant communities) and the map of real vegetation.

Key words: flora, vegetation, phytosociological studies, cartography of vegetation

¹Zakład Taksonomii, Uniwersytet im. A. Mickiewicza, Al. Niepodległości 14, 61–713 Poznań

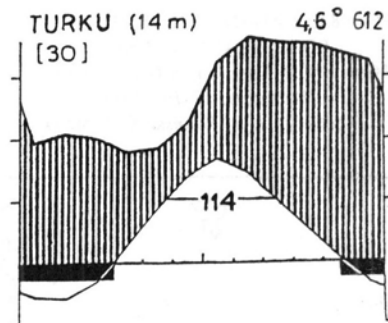
²Zakład Geobotaniki, Uniwersytet im. A. Mickiewicza, Al. Niepodległości 14, 61–713 Poznań

³Zakład Ekologii Roślin i Ochrony Środowiska, Uniwersytet im. A. Mickiewicza, Al. Niepodległości 14, 61-713 Poznań

Instytut Badań Archipelagu (Archipelago Research Institute) na wyspie Seili w południowo-zachodniej Finlandii, bardzo dobrze wyposażona stacja badawcza Uniwersytetu w Turku, prowadzi głównie badania naukowe dotyczące morza. W bezpośrednim sąsiedztwie wyspy Seili znajduje się sześć mniejszych wysp: Päiväluoto, Jäämaluoto, Högholmen, Lammasluoto, Kolkkan i Katavaluoto oraz pięć maleńkich wysepek: Ålderman, Björkholmen, Kalvgrundet, Saunasari i Sikakari (Ryc. 1). Wszystkie te wyspy zostały objęte badaniami florystycznymi i geobotanicznymi.

Humidowy klimat tych okolic kształtuje się wyraźnie pod wpływem morza. Podstawowe dane do jego ilustracji przedstawione zostały w diagramie klimatycznym z pobliskiego Turku, gdzie średnia roczna temperatura wynosi $4,6^{\circ}\text{C}$, a średni opad roczny tylko nieznacznie przekracza 600 mm (Ryc. 2).

Ostatnio, kiedy cała wyspa uznana została za rezerwat przyrody, i użytkowanie ziemi w doli-

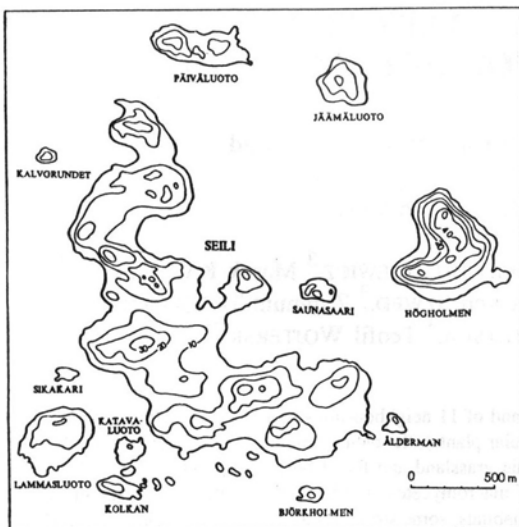
Ryc. 2. Diagram klimatyczny Turku.

Fig. 2. Climatic diagram for Turku.

nach przecinających wyspę z zachodu na wschód niemal całkowicie wstrzymano, podjęte zostały przez nasz zespół studia nad roślinnością rzeczywistą wyspy w celu uzyskania podstawy do dalszych badań nad wtórną sukcesją roślinności, czy też nad jej regeneracją na porzuconych polach. Prace te były częściowo subwencjonowane przez Instytut Badań Archipelagu.

Badania florystyczne i geobotaniczne na wyspie Seili i na 11 sąsiadujących z nią wyspach i wysepkach prowadzone były w ciągu 5 sezonów wegetacyjnych w latach 1978, 1979, 1980, 1985, 1986, zwykle przez 2 do 3 tygodni. W badaniach tych brała udział 11-osobowa grupa botaników z Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu (z Zakładu Ekologii Roślin i Ochrony Środowiska – 9 osób, z Zakładu Geobotaniki – 1 osoba, z Zakładu Taksonomii – 1 osoba).

Wynikiem badań florystycznych jest wykaz 1181 gatunków roślin, w tym 601 taksonów roślin zarodnikowych i 580 taksonów roślin naczyniowych. W badaniach fitosocjologicznych ujęte zostały zarówno zbiorowiska roślin zarodnikowych (zbiorowiska porostów naskalnych i naziemnych, zbiorowiska naskalnych mszaków) jak i zbiorowiska roślin naczyniowych. Badany obszar leży w najbardziej na północ wysuniętym krańcu Prowincji Środkowoeuropejskiej, stąd też jednym z celów opracowania było oparcie się w badaniach fitosocjologicznych na meto-

Ryc. 1. Wyspa Seili oraz 11 otaczających ją wysepek objętych badaniami geobotanicznymi.

Fig. 1. Island Seili and 11 neighbouring islands included into geobotanical investigations.

dzie Braun-Blanqueta, w Finlandii dotąd nie stosowanej. Uzyskane wyniki były bardzo pozytywne.

Wpływ człowieka na szatę roślinną zaznaczał się najwyraźniej w dolinach, które zajęte były pod uprawę rolną. Po jej zaniechaniu w kilku miejscach wprowadzono plantacje obcych gatunków drzew leśnych, głównie topoli, świerków i daglezi. Dawniejsze szkody, spowodowa-

ne wypasem bydła i owiec w lesie, są dziś niemal niedostrzegalne. Wizualnym obrazem obecnej szaty roślinnej wyspy jest mapa roślinności rzeczywistej, opracowana w terenie w bardzo dużej skali (1: 2 000) i stąd bardzo szczegółowa.

Institucje współorganizujące badania:
Archipelago Research Institute on the Island Seili in southwestern Finland, Turku University, Finland;
Uniwersytet im. A. Mickiewicza, Poznań